

การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม
ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา

นางสาววสุนตี อิ่มแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-076-7

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014520

117420581

THE IMPLEMENTATION OF HOME ECONOMICS CURRICULUM B.E. 2530
CERTIFICATE LEVEL IN THE INSTITUTIONS OF VOCATIONAL COLLEGE UNIT
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION

Miss Wasumadee Imkeo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-076-7

อิมแก้ว : การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชา
คหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา (THE IMPLEMENTATION
OF HOME ECONOMICS CURRICULUM B.E.2530 CERTIFICATE LEVEL IN THE
INSTITUTIONS OF VOCATIONAL COLLEGE UNIT UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญมี เฌรยอค, 240 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 638 ฉบับ ไปยังกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรม
อาชีวศึกษา 33 แห่ง ได้รับกลับคืนมา 536 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.01 วิเคราะห์ข้อมูลโดยทาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า จุดหมายของหลักสูตรที่สถานศึกษามุ่งเน้นมากที่สุดคือ ให้การอาชีวศึกษาระบ
วงจร แผนการเรียนและตารางสอนจัดตามความพร้อมของบุคลากร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ อาจารย์ผู้สอน
จัดทำโครงการสอนแผนการสอนด้วยตนเอง การเตรียมบุคลากรใช้วิธีแจกเอกสารหลักสูตรให้ศึกษาและพิจารณา
จัดอาจารย์เข้าสอนโดยใช้วุฒิทางการศึกษา สภาพวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทันสมัย ใช้การได้ดี แต่มีไม่เพียงพอ
สถานศึกษาจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อการผลิตสื่อ การนิเทศและติดตามผลใช้วิธีตรวจสอบโครงการสอน แผนการสอน
และแบบประเมินผลการเรียน เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนส่วนใหญ่คือ หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ
และใบช่วยสอน อุปกรณ์ใช้ของจริง ของจำลอง และรูปภาพ วิธีสอนใช้การบรรยาย การสาธิต และการปฏิบัติ
ส่วนใหญ่ประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ โดยใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน

สภาพปัญหาได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตารางสอนนอกเวลาราชการ การขาดอาคารสถานที่
เอกสารตำราประกอบการค้นคว้า ขาดเอกสารหลักสูตร ห้องปฏิบัติการ ระบบการนิเทศและติดตาม
ประเมินผล ช่วงเวลาในการเรียนแต่ละภาคเรียนน้อยเกินไป ผู้เรียนขาดความสนใจ ยังไม่มีการวิเคราะห์
และจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และขาดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลงานภาคปฏิบัติ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.บุญมี

WASUMADEE IMKEO : THE IMPLEMENTATION OF HOME ECONOMICS CURRICULUM
B.E. 2530 CERTIFICATE LEVEL IN THE INSTITUTIONS OF VOCATIONAL
COLLEGE UNIT UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL
EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BOONMEE NENYOD Ed.D, 240 pp.

The purposes of this research were to investigate the situation and problems of the implementation of Home Economics Curriculum B.E. 2530 certificate level in the institutions of Vocational College Unit under the jurisdiction of the Department of Vocational Education. Six hundred and thirty-eight questionnaires were distributed to administrators and teachers in 33 vocational colleges and five hundred and thirty-six were completed and returned, accounted for 84.01 percent, then analyzed in term of percentage.

With regard to curriculum implementation, it was found that curriculum objective which all Vocational Colleges emphasized most was to encourage the cycle of vocational education. Study plans and class schedule were organized upon the sufficiency of personnel, buildings and other facilities. Teaching plans were developed by teacher themselves. Curriculum materials were distributed to teachers prior to teaching assignment. Teachers were assigned upon their qualifications. Facilities were reported that they were in good condition but insufficient amount. Materials for instructional aids production were provided by colleges. Supervision technique was checking on teaching plans, lesson plans and evaluation form. Curriculum materials which most used. were text books, supplementary and instruction sheets. Lecturing, demonstration and practicing were mostly performed as instructional techniques.

Problems in curriculum implementation included class scheduling after working hour, school buildings, and insufficient amount of text books, supplements, curriculum documents, laboratories, instructional times, standardized test, curriculum evaluation systems, and supervision. Students' interested was also reported to be problem.

ภาควิชา
บริหารการศึกษา
สาขาวิชา
นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา
2530

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
H. D. M. M.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช และอาจารย์สวัสดิ์ จงกล ที่กรุณาให้ความรู้
และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่านที่กรุณาสละเวลา
ช่วยตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษาที่ช่วยตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย
เสมอมา คือ พ่อ แม่ พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

วสุยดี อิ่มแก้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของหลักสูตร	12
ความสำคัญของหลักสูตร	13
องค์ประกอบของหลักสูตร	15
หลักสูตรอาชีวศึกษา	17
ความหมายและความสำคัญของคหกรรมศาสตร์	19
การพัฒนาหลักสูตร	20
กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	21
การนำหลักสูตรไปใช้	23

	กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้.....	26
	บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร	50
	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530	
	ประเภทวิชาคหกรรม	53
3	วิธีดำเนินการวิจัย	63
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	63
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
	การสร้างเครื่องมือ	66
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
	การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล	67
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
	การวิเคราะห์สภาพการใช้หลักสูตร	82
	การวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตร	134
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	157
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	157
	วิธีดำเนินการวิจัย	157
	สรุปผลการวิจัย	158
	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	164

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	184
ประวัติผู้เขียน	240

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	66
2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร	71
3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์ผู้สอน	76
4 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เกี่ยวกับการนำนโยบายการใช้หลักสูตรไปปฏิบัติ	82
5 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ในเรื่องการจัดแผนการเรียนและตารางสอน	88
6 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ในเรื่องการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน	90
7 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ในเรื่องการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร	92
8 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้ หลักสูตร ในเรื่อง การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรและการจัดครูเข้าสอน	95
9 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้ หลักสูตร ในเรื่อง การบริการวัสดุหลักสูตร การจัดอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	99
10 สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้ หลักสูตร ในเรื่อง การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ในสถานศึกษา ...	104

ตารางที่

หน้า

12	สภาพการปฏิบัติของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน	109
13	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอนในเรื่องการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน	111
14	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอน ในเรื่องการจัดทำและการศึกษาเอกสารประกอบ หลักสูตร	115
15	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการ ใช้หลักสูตร ในเรื่องเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตร	117
16	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อ การใช้หลักสูตร ในเรื่องบริการวัสดุหลักสูตร การจัด อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	121
17	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อ การใช้หลักสูตร ในเรื่องกรณีพิเศษและติดตามผลการใช้หลักสูตร	125
18	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการดำเนินการสอนและเทคนิควิธีสอน	127
19	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน	131
20	สภาพการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการวัดและประเมินผล	132

ตารางที่

หน้า

21	ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารในเรื่องการปฏิบัติงานเพื่อ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดแผนการเรียนและ ตารางสอน การจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน และ การจัดทำเอกสารประกอบการสอน	134
22	ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารในเรื่องการเตรียมบุคลากร เพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ การจัดเตรียมสถานที่ใช้สอนและ ฝึกปฏิบัติการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ประกอบการเรียนการสอน การนิเทศและติดตามผลการใช้ หลักสูตรในสถานศึกษา	140
23	ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารในเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่	145
24	ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องการจัดทำ โครงการสอนและแผนการสอน และการจัดทำเอกสาร ประกอบการสอน	147
25	ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องการเตรียมตัว เพื่อใช้หลักสูตร สถานที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติและสื่อการเรียน การสอน	149
26	ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเทคนิคและวิธีสอน การจัดกิจกรรมเสริมการ เรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน	152